

Vergaderjaar 2011–2012

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 239

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 mei 2012

In het Algemeen Overleg met de vaste commissie BiZa van 1 maart 2012 (Kamerstuk 26 643, nr. 229) is de beantwoording van de motie Van der Burg (33 300-VII, nr. 14) over het opstellen van een Deltaplan ICT aan de orde geweest. Via mijn collega van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft mij het verzoek van uw Kamer bereikt om uitgebreider geïnformeerd te willen worden over mijn aanpak ten aanzien van de onderwerpen die in de motie genoemd worden. Ik doe dat met deze brief.

De motie stelt dat veel ict-projecten van de overheid de afgelopen jaren door verschillende oorzaken niet goed zijn verlopen. Daarbij legt de motie een relatie tussen complexe regelgeving en gebrek aan gegevensharmonisatie enerzijds en het falen van ict-oplossingen anderzijds.

Bronwetgeving als basis voor sectoroverstijgende harmonisatie

Ik onderschrijf het belang van het reduceren van complexiteit in wet- en regelgeving met het oogmerk de uitvoering ervan en daarmee ook de uitvoering van ict-projecten te versimpelen.

Een belangrijke basis voor de omgang met gegevens in het onderwijsdomein is het basisregister onderwijs (Bron). Dit register bevat gegevens van alle in het bekostigde onderwijs ingeschreven personen. Er worden persoonsgegevens opgenomen (BSN en NAW gegevens uit het GBA), inschrijfgegevens (aan welke school), opleidingsgegevens (welke opleiding wordt gevolgd) en resultaatgegevens (welk diploma is behaald). In het voortgezet onderwijs (2004 inschrijfgegevens, 2006 resultaatgegevens), de beroeps- en volwasseneneducatie (2006 inschrijfgegevens, 2007 resultaatgegevens) en het primair onderwijs (2010) wordt dit register voor de bekostiging van de scholen en instellingen nu gebruikt. In het hoger onderwijs is de planning dat de vervanging van het huidige Centraal register inschrijvingen hoger onderwijs (Criho) door Bron in 2013 zal zijn afgerond.

Met de invoering van Bron in alle onderwijssectoren en daarmee het gebruik van het persoonsgebonden nummer in het onderwijs heeft een wezenlijke onderwijsbrede harmonisering van gegevens plaatsgevonden. Dit leidt tot voordelen zoals meer inzicht in de doorlopende leerlijn van leerlingen en studenten, betere informatie voor bekostiging en toezicht en een vermindering van de administratieve lasten voor scholen. Recent heeft de Eerste Kamer de wet aangenomen waarmee het persoonsgebonden nummer ook gebruikt mag worden in de uitwisseling van leer- en begeleidinggegevens tussen scholen onderling.

In de eerste helft van 2012 gaat het diplomaregister operationeel, waardoor diplomagegevens op een gestandaardiseerde wijze beschikbaar worden gesteld aan betrokkenen, hierbij is vooral aandacht besteed aan het gebruik door de diplomahouder zelf.

Deze gestandaardiseerde informatiehuishouding op basis van Bron maakt het mogelijk andere partijen in de keten te voorzien van informatie. Zo heb ik afspraken met de partijen in het SUWI-domein over de levering van gegevens over studiefinanciering en behaalde diploma's voor het vaststellen van het recht op uitkering. Met gemeenten heb ik afspraken over de levering van inschrijfgegevens en verzuimgegevens voor het uitoefenen van hun taak betreffende de leerplicht en voortijdig schoolverlaten (VSV). Het CBS ontvangt tevens alle gegevens ten behoeve van de nationale statistiek. De geanonimiseerde data die ik verzamel in kader van bekostiging en beleid stel ik bovendien voor een breed publiek voor hergebruik beschikbaar op het portaal openbare onderwijsinformatie (<http://data.duo.nl>).

Geanonimiseerde gegevens uit Bron worden ook in toenemende mate beschikbaar gesteld aan scholen en sectororganisaties met het oogmerk de professionaliteit en kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, bijvoorbeeld door te benchmarken en horizontale verantwoording te stimuleren. Vensters voor Verantwoording in de VO-sector, dat nu navolging krijgt in de PO-sector, is daarvan een goed voorbeeld. Bij dergelijke trajecten is er veel aandacht voor het harmoniseren van gegevensdefinities, zodat indicatoren door alle partijen in de keten (h)erkend en gebruikt worden.

Uiteraard participeert OCW ook in het uitvoeringsprogramma van de Compacte Rijksdienst. Met name project 12, waarin door de bril van uitvoerende instanties Belastingdienst/Toeslagen, SVB, UWV en DUO voorstellen ontwikkeld worden om bestaande regelgeving voor inkomensoverdrachten verder te vereenvoudigen en te harmoniseren, is randvoorwaardelijk voor het effectief en efficiënt inrichten van ict-systemen op dat vlak. Ik werk daarnaast aan reductie van de complexiteit van wet- en regelgeving in het kader van de bekostiging van scholen en ik verken de mogelijkheden om de wetgeving omtrent de registertaken verder te harmoniseren.

Standaardisatie van gegevens en ict-oplossingen

Vrijwel alle grote ict-projecten in het onderwijsdomein voortvloeiend uit wet- en regelgeving worden uitgevoerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). In het proces van totstandkoming van wet- en regelgeving heb ik geborgd dat er in een vroegtijdig stadium gekeken wordt naar de uitvoerings- en informatieconsequenties. Daarbij maak ik uiteraard ook gebruik van rijksbrede afspraken zoals toepassing van het Integraal afwegingskader.

Leidend bij de vormgeving van de ict-oplossingen is de referentiearchitectuur onderwijs. Deze architectuur geeft inrichtingseisen en standaarden mee aan de wijze waarop registers worden opgezet en ontsloten, de wijze

waarop informatie-uitwisseling met ketenpartners plaatsvindt en biedt houvast voor de implementatie van de open standaarden van de «pas-toe-of-leg-uit» lijst van het College Standaardisatie. OCW is vertegenwoordigd in dit College.

Naast de gegevensstromen in het kader van bekostiging, beleid en toezicht (verticale stroom) stimuleer ik verdergaande standaardisatie van gegevens in het primaire proces van scholen. In het programma Educatieve Contentketen werken Kennisnet, scholen en uitgevers aan het verbeteren van de vindbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van digitale leermiddelen.

Kennisnet en Surf faciliteren EduStandaard, de beheerorganisatie voor standaarden in het onderwijsveld. Inmiddels worden daar acht afspraken en standaarden beheerd. Recent is er onder de vlag van EduStandaard een onafhankelijke Standaardisatieraad opgericht die voor meer bestuurlijk draagvlak en een bredere adoptie van het gebruik van de standaarden moet gaan zorgen. De leden van deze raad vertegenwoordigen alle sectoren in het onderwijs, de uitgeverijen, distributeurs en verschillende ondersteunende organisaties.

Alle sectorraden hebben zich in het Samenwerkingsplatform Informatie Onderwijs verenigd om meer en beter onderling samen te kunnen werken en betere afspraken in het informatiedomein te kunnen maken met ketenpartijen waaronder OCW, DUO en de Inspectie van het Onderwijs. Samen met dit platform werk ik onder meer aan een breder in te zetten referentiearchitectuur, het verbeteren van doorstroomgegevens van leerlingen over onderwijssectoren heen en aan verdere standaardisatie van gegevensdefinities. Ook wordt er een streefbeeld opgesteld voor het inschrijfproces op scholen met daaraan gerelateerde wensen ten aanzien van complexiteitsreductie in de huidige wet- en regelgeving op dat vlak.

Beheersing van (grote) ict-projecten

De motie gaat ten slotte ook in op het belang van een goede aansturing van ict-projecten en de benodigde expertise om dergelijke projecten tot een goed einde te brengen. OCW participeert volop in alle rijksbrede ontwikkelingen die – onder regie van BZK – in gang zijn gezet om de beheersing en aansturing van (grote) ict-projecten te verbeteren. Ik heb in de afgelopen twee jaar de nodige maatregelen getroffen. Concreet gaat het over de inrichting van de *Chief Information Officer*-functie, professionalisering van het projectportfoliomanagement en de risicobeheersing van ict-projecten, de inzet van architectuur en standaarden, het gebruik van evaluaties en kwaliteitstoetsen en de professionalisering van personeel. Ik werk aan een verbetering van het instrumentarium van opdrachtgevers, zoals het gebruik van businesscases. OCW is rijksbreed gezien een relatief kleine speler als het gaat om grote ict-projecten. Het belangrijkste programma dat momenteel loopt is de vernieuwing van de studiefinancieringsystemen bij DUO. Dit programma is meegenomen in de, door BZK gecoördineerde, jaarlijkse rapportage van alle grote ict-projecten aan uw Kamer.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart